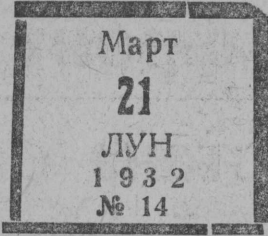


КОМЛ КОЛХОЗНИК



Лезб ВКП(б) Комі Обком

Көрткерөсса „1 мај“ колхозса шленјас көсјыісіны: март 25 лун кежлө тыртны вөрлезан заданьё, март 20 лун кежлө котыртавны постојаннөј бригадјас, март 20 лун кежлө ештөдны көјдыс весалөм, март 25 лун кежлө инвентарјас ремонтірујтөм. Kodi „1 мај“ колхоз бөрса!

Вылөжык ордјысан знамја!

Соціалістическөј ордјысөм под вылын перјыны тыр вермөм вөрфронт вылын да болшевістскөј којмөд тулыс кежлө лөсөдчөмын

Чорзөдны кулак
вылө наступајтөм

Кор торја участокјасын партіјнөј организацијас ныжмөддөны партіјнөј бдтөлностсө, кор „воштөны“ кулаксө да сіз маскірујтөмөн кулаксө сујөны колхозјасө — сек кулак свободнөја нүдбө контрреволюціоннөј ужсө.

Кулөмдінса урокјас петкөдлөны, мыј сені торја участокјасын кулакјас колхозбө сујөмөн вәјөдбөмабө торја колхозјасөбө ксөсөм выјдө. Рајон пастаас колхознікјас өнөз-на ез вермыны бостны нырнүдөдан места вөрфронт вылын; шогмытөм лөка кыпөдбөма уж колхозјасөбө организација да көзәјственнөј боксаң јөнмөддөмогыс. Оні Кулөмдінса ВКП(б) Рајкомлыс да Рајколхозсојузлыс кулак кыв вужалөмсө лө разоблачөтөма да најөс распусти-төма.

Сешөм-жө позорнөја ужалис Кебраса партјачејка, код лезіс кулак-лы не сөмын сујөны колхозбө, но і лезөма сујөны колхоз председателө. Тазнад, вескыдыв оппортуністјас отсөгөн кулак Кынев нүдбөма колхозас вәжөнсаң-ын контрреволюціоннөј уж. Кулак Кынев колхоз председателө сујөм бөрын колхоз пыща ужјасөбө зүгөм бөрын актівнөја бостсөс зүгны вөрлезан ужлы — петкөдөс колхознікјас сө вөрыс.

Оні кулак Кыневлыс контрреволюціоннөј уж нүмсө разоблачөтөма і Совет суд сетас болшевістскөј отпор классөвөј враг вылазка-лы, но тајө абу-на тырмымөн. Тајө урокјасөбө төдвылө бостөмөн колбө кыпөдны став колхознөј да гөл-шөркөдө олыс массасөбө наскөдчөна фронтөн кулак вылө наступајтны. Пырыс-пыр-жө колбө јөсөмдөны классөвөј бдтөлностсө колхознікјаслыс да решөтөлнөја весавны колхозјасыс маскірујтөмөн сујөм кулакјасөс. Кулак вылазка вылө өтвет кыпөдны збылыс геројскөја косасөм вөрфронт вылын да колхозјасын колхозсөбө организација да көзәјственнөј боксаң јөнмөддөмогыс.

Кулак вылазкалы өтветөн колхознікјассаң да гөл-шөркөдө олыс крестанасаң колбө лөны — штурмөвөј месачнікбө завершөтны вөрлезан план тыртөм; апрел 1 лун кежлөбө дастыны тырмымөн көјдысјас; котыртавны колхозјасын постојаннөј бригадјас, организованнөја, ужалан вын бригадјасөбө котыртөмөн, лөсөдчөны сплав кежлөбө да болшевістскөја нүдөны көзә да сплав.

Ыбса „Овмөдчыс“ да көрткерөсса „1 мај“ колхозјас шы-өдчөм вылө сетны став колхозјассаң болшевістскөј вочакыв

„Вөркыскөм ештөдөм март 25 лун кежлө“

- Мі, „Смел котыр“ колхозса шленјас ВКП(б) Крајкомлыс шыөдчөмсө да ВКП(б) Обкомлыс шүмсөбө төдмалөм бөрын көсјөсам:
1. Пөртны оломбө ас вылө бостөм објазателствоншөмсө вөрлезөмын: керавны 9450 кбм. да кыскыны сымында-жө. Сіз-жө успешноја завершөтны сплав срок кежлө. Нөшта колхозыс сетам содтөд вын 15 морт заготовка вылө да 10 вөв кыскаены да төвөс пурјасөм вылө 7 морт, штурмөвөј бригадәбө котыртөмөн.
 2. Көсјөсам пөрөдчөмын кутны өд 6 кбм. морт вылө, кыскасымын 8 кбм. вөв вылө, чорыда косаены вөрпрограма тыртөм вөсна, ужавны вөрыс петавтөг сезон помаөтөз.
 3. Март 15 лун кежлөбө рубка ештөдны — 100% вылө, кыскыны 80% да март 25-өд лун кежлө кыскыны 100% вылө.
 4. Вөрпрограма оломбө пөртөм бөрын објажөтчөм 40 мортөн переклөчөтчыны сплав вылө да 60 мортөн тувсов гөра-көзә нүдөм вылө.
 5. Март 20-өд лун кежлөбө ештөдны көјдыс чукөртөм да сортирујтөм. Апрель 1-өд лун кежлөбө пөчөнітны став с/х. инвентарсө да став ужалан вын котыртавны бригадјасөбө.
 6. Вөрлезан уж контролірујтөм куза да учет нүдөм куза быд вөрчөстөкө прөкөпөтны өкөтсөветса шленбө.
 7. Вөрпрограма тыртөм могыс да тувсов гөра-көзә бура нүдөм могыс петам ордјысөны көрткерөсса „1-ј мај“ колхозкөд.
 8. Чуксалам став колхознікјасөс да гөл-шөркөдө крестанасөбө бојөвөј өдөв бостны тыр вермөм вөрфронт вылын да сешөм өдөв-жө нүдөны тувсов гөра-көзә.
 9. Мі колхознікјас заверәтөм ВКП(б) Крајкомсө да комі Обкомсө, мыј вөрпрограма тыртөм вөсна кутам косаены лөвјасө моз.

ВКП(б) јачејкаса секретар — Vavilin.
Колхозын јуралыс — С. Ізјуров.
Өкөтсөветса јуралыс — (Кырым).

Перјыны тыр вермөм

Сыктыв р. Абкөжса вөрпунктын вөрлезысјас 106 морт ВКП(б) Крајком шыөдчөм да ВКП(б) Обком постановленьнө разберөтөм бөрын закрепөтчыны вөрфронт вылө вөрпрограма сполнөја тыртөз. Прөмітисны објазателство поповско-кулацкөј масленөча дырјі 236 лунса уж дон пуктыны оборонөспөсобност фондө.

Тыртам 100 прөч. вылө

Прөндор с.с. (Сыктывдін р-н). Пөрдөм өкөтсө став колхознікјас да гөл-шөркөдө олыс крестана ВКП(б) Крајкомлыс шыөдчөмсө да ыбса „овмөдчыс“ колхознік-јаслыс чукөстчөмсө да мажаса колхознікјаслыс воча кыв кутөмсө обөдөј собраньбө вылын кывзөм бөрын шуөсны аснысө мобөлізү-төмөн вөрпрограма 100 прөч. вылө тыртөм могыс. Сетны вөр-

фронт вылө став вермана ужалан вын, сіз-жө кыскасан вын. Такөд шөщ нүдөны массөвөј суббот-нікјас.

Прөндор да Іпат өкөтсө колхознікјасөс да гөл-шөркөдө олыс јасөс чуксалоны вөтчыны ас бөрсаныс петны вөрбө, медем Прөндор да Іпат вермісны шыбытны асыныс позорнөј рөгөзә зна-мјасө. Субботін



Сөтбар өкөт колхозса бригадәбө ужалөбө вөрын уд-рөјдә.

Лузлы гөрд знамја, Јөмдінлы позор знамја

Вөрлезөмын болшевістскөј өдјасөн ужалөмыс Лузрајон-лы да Певкса вөрпунктлы (Сыктывдін рајон), сетөма областувса гөрд знамјас.

Луз рајонлөн тыртөма март 17 лун кежлө: пөрөдөмын 97%, кыскөмын 75%.

Вөрфронт вылын позорнөј өд кутөмыс Јөмдін рајонлы да Кујөд Лопју вөрпунктлы сетөма областувса позор знам-јас.

Јөмдін рајонлөн март 15 лун кежлө тыртөма: пөрөдө-мын 65,8%, кыскөмын 37%.

„Ог петөј вөрыс вөр лезан план 110% вылө тырттөз“

Мі, колхознікјас Вәжкүаса „Краснөј партјзан“ колхозыс, ВКП(б) Крајкомлыс шыөдчөмсө да ВКП(б) Обкомлыс поста-новленьнөбө вөрлезөм куза кывзөм бө-рын шуам:

1. Бостөм вөрлезан заданьбө објажөт-чөм тыртны — 110 прөч. вылө да прөмі-там незмөгса „Кыа“ колхозлыс чукөст-чөмсө ордјысөм куза.

2. Договөр сертөј ужалысјас кывзөі нөшта ысетам содтөд вын 7 вөла мөрта-бөс кыскасым вылө да 6 рублөкөс. Көс-јөсам кутны быд лунја темп рубка вы-лын 7 кубом. морт вылө да 7 кубм. кыскөмын. Көсјөсам чорыда вөрпро-грама вөсна косаены да не петны вө-рыс 110 прөч. програма тыртөз.

3. Програма тыртөм бөрын шырыс-төм-пыр переклөчөтчөм сплав вылө, сет-чө выдөлітам 30 мортөс.

4. Тувсов гөра-көзә кежлөбө лөсөдчөм могыс прөмітам вызовсө көрткерөсса колхознікјаслыс. Март 15-өд лун кежлөбө көсјөсам чукөртны став көјдыс да ве-савны.

5. Март 20-өд лун кежлөбө сөм чукөрт-тан план пөртны 100 прөч. вылө.

6. Воча чуксалам Пөзмөгса колхоз-нікјасөс „Кыа“ колхозыс петны ордјы-сөм вылө стрөкбө гөра-көзә кежлөбө лө-сөдчөм ештөдөм да сөм чукөртөм куза.

Ас вылө бостөм објазателство куза сетам чорыд кыв ВКП(б) Крајком да Обком вөдын, мыј вөрпрограма пөрт-там оломбө, да кутам тышкасны сіз, кыз партјзанјас косасөсны граждөнскөј вө-на фронт вылын революціја перөдөм вөсна.

Сөбраньбө шөкөтөм сертөј кырымасам:
Е. Сөдөссө, А. Мішарөна.
Колхозса јуралыс — Мішарөна.

Лосмодны классовој бѣтелност кулаккод косасомын. Чорзодны кулак выло став фронт паста наступajtом

Комі областувса робочој, крестана да гюрдармијаса советын депутатјаслы, советјасо став борјыгыјаслы

јортјас!

Они муно советјаслѣн отчетној-прѣверочној кампаньѣ. Сіјѣ лоѣ—социалистическѣј наступљенљѣ став фронт паста нуѣдан планјас оломѣ портѣм вѣсна вермасѣмљѣ резултатјас видлаалѣм, пјатилетка помалан колѣд вољѣ планјас вѣсна тышкасѣм видлаалѣм. Советјаслые уж колѣ дѣнјавны сы сертѣ, кушѣма најѣ косасѣм партијалые генералѣм тујвѣ нуѣдѣмын, пародној овѣс кышѣдан планлые контролној лыдпјасјас оломѣ портѣмљѣ, сы сертѣ, јѣна-ѣ мужисны советјас вѣскѣдны робочѣм массажаслые, колхозникјаслые да ѣтка олые гол да шѣркоѣдѣма крестаналые возмѣстѣмѣ социализм стрѣитан планјас вѣсна вермасѣмљѣ, классѣвѣм враг выло наступajtѣмын.

КОМИ ОБЛАСТЫН, СТАВ ВОЈВЫВ КРАЈЫН МОЗ-ЖѢ, СОЦИАЛИЗМ ТЕЧѢМЫН РЕШАЈУЩѢМ УЧАСТОКѢН ЕМ ВѢР.

Советјаслые уж колѣ дѣнјавны вѣрлѣзан программа тыртѣмљѣ возмѣстѣм сертѣ, сіјѣ мог гѣгѣрыс ужалые јѣвѣс кыскѣм сертѣ. Ѣд вѣрлѣзѣм программа тыртѣмљѣ мијанын ем медыкыд фронт классѣвѣм тышын. Областын вѣрлѣзѣмљѣ прорыв лоѣм куѣа колѣ вѣскыда шуны—ОБЛАСТУВСА СѢВЕТЈАС ѢНОЗ-НА ЕЗ КУЖНЫ ВЪЛЪ НОГѢН, ПРОИЗВОДСТВОЛАМЪ БАНѢН ПЕРЕСТРОИТНЫ АС-СЫНЫС уж. Сы вѣсна мијан областын социалистическѣм строителство меѣса кѣлан участок вылын—вѣрлѣзѣмљѣ Коми област позорноја зѣв бѣрѣ колѣтѣ Војвыв Крајувса мукѣд рајѣнјасыс. Тавѣса март 10-ѣд лун кѣжлѣ област пастала выполнитѣма вѣр пѣрдѣдан план 74 прѣч. выло, кыскасан план 44 прѣч. выло, а Комѣлеслѣн пѣрдѣдѣмын 71 прѣч., а кыскѣмљѣ—37 прѣч.

Тажѣ позорној колѣтѣмыс вермѣслѣны сѣмын ѣткымынламын классѣвѣм враг выло наступajtѣм лѣчѣдѣмла, план выполнитѣм выло мијанлые став вын да средствојас оѣмла мобѣлизѣтѣмла. Та јылыс вѣсталоны Куломѣн, Вѣчин да Шојнаты рајѣнјасын уналамын классѣвѣм вѣч торкалѣм, кулакјаскѣд да најѣ агентјаскѣд тышкасѣмљѣ классѣвѣм суелун ныжкѣдѣм.

Вѣрфронт вылын позорној колѣтѣм ѣнѣм социализм теѣмљѣм гырыс ѣјас мукѣмлы, медвоѣда пјатилетка цѣналан колѣд вољѣ планјас гырыс вермѣмљѣмљѣ тыртѣмљѣ, классѣмљѣ социалистическѣм общество стрѣитан пјатилетка кѣжлѣ лѣѣдѣмла. Мијан колѣтѣм—кывын классѣвѣм врагјаслы.

Вермак-ѣ ми тајѣ лѣсны? Вермасны-ѣ лѣсны робочѣмјас, колхозникјас да ѣтка олые гол да шѣркоѣдѣм крестана, медым Коми област позорноја колѣтѣс?

Ѣгѣ вермѣ! План колѣ быѣ тыртѣмљѣ вѣрлѣзан план тыртѣм выло ѢНИ-ЖѢ. ПЫРЫСТѢМ ПЫР КОЛО МОБИЛИЗУТНЫ СТАВСѢ. Став вын да средствојас колѣ вѣскѣдны сы выло, медым жугѣдны кулакыс да сіјѣ агентјаслые зѣлѣмнысѣ падмѣдны вѣрлѣзѣм, партија вѣскѣдлѣм улын бѣстны вѣрлѣзѣм штурмујѣмљѣм тыр вермѣм.

СѢВЕТЈАС БѢРЈЫСЫС ЈОРТЈАС, РОБОЧѢМ, КОЛХОЗНИКЈАС, ГОЛЪ ДА ШѢРКОѢДѢМ КРЕСТАНА—ЈЕДИНОЛЧНИКЈАС! Советјаслые да

асланым депутатјаслые уж видлаалѣм тијанлы колѣ ассыны став вын пуктыны, медым медыкыд участок вылын—вѣрлѣзѣмљѣ бѣстны ѣжыд вермѣмљѣ. Пырыстѣм пыр, Ѣни-жѣ ставѣм пырѣм бригаадјасѣ. Уж лѣчки организујѣмљѣм, хозрасчѣтној да ударној бригаадјас организујѣмљѣм муној штурмујѣмљѣм вѣр! Колѣ тијанлы быѣ тыртѣмљѣ вѣрлѣзан план!

ЈАНѢДАМ КОЛѢТЧЫСЈАСѢС! ПОЗОР НАЛЫ, КОДЈАС ТАЈѢ ЛУНЈАСѢ ПЫШЈАЛОНЫ ВѢРѢ ПЕТѢМЫС.

Кулакјасѣс ѣдѣкѣтѣм пырыстѣм-пыр тыртѣм чорыд да сѣдѣдѣм заданкѣ, лѣѣдѣм најѣ уж бѣрѣса быдлунја общественѣмљѣ контрол.

Бригадјас кѣстын сѣдорѣмѣмљѣм, договор куѣа кѣсѣмљѣмљѣм тыртѣм быдлунја видлаалѣмљѣм, лунѣса керасан да кыскасан норма кышѣдѣм вѣсна вермасѣмљѣм—бѣстам тыр победа вѣрын.

НѢВѢБАБА ЈОРТЈАС! лоѣм ѣжыд возмѣстѣмљѣмљѣм, вѣрфронт вылын ѣдѣмљѣм косасѣмљѣм. Пырыс-пыр петѣм вѣрѣ керасы да кыскасны. Тијан вѣрѣ петѣмљѣм сѣтас сурѣлыда вылѣ ужалые колоннајас.

Ударникјаслѣн примерјасыс: КВАШ-НЫАЛОН (Сыктывдин рајѣк), кѣдѣ бѣстѣма ѣбјазѣтельствѣ 1000 кубомѣтр выло, МАРИЈА СОКОЛѢВА БРИГАДАЛОН (Савинѣм), кѣдѣ кералѣ быдлун 10 км. морт выло; УДОРАСА РАЈѢНЛОН пример, кѣдѣ петѣма вѣрѣ 56 пр. нывбаба да Војвыв Крај па стала МЕДВОЗЫН выполнитѣс вѣрлѣзан план 105 прѣч. выло, — колѣ кышѣдны став ужалыс нывбабаѣс вѣрлѣзѣмљѣм зѣм јѣра тышкасѣм выло. Лѣѣдѣмљѣм ѣтувја вынѣм чѣлаѣ јаслыјас, мѣздѣм асланым пѣвсыс вылѣ ужалысѣсѣс вѣрын.

ГѢРА ПАРТИЗАНЈАС, ГѢРА ЗНАМЕНЕЧЈАС, ГѢРА ТВАРѢЕЧЈАС, ГѢРА АРМЕЈЕЧЈАС ДА ЗАПАССА НАЧСОСТАВ! Ти граждѣнскѣмљѣм война војасѣ классѣвѣм врагјаскѣд вермасѣмљѣм петкѣдлѣмљѣм вѣвалѣтѣм героизм, бѣстѣмљѣм враг вылын победа. Сіјѣ-жѣ ѣ ѣни вѣрфронт вылын тијан колѣ сѣвтыны медвоѣдѣ. Бригадјас јурын, — бѣжѣвѣја вѣрѣ, вѣр план штурм выло, вѣр план тыртѣм выло, дѣрјѣсан вын СѢвет Сојузлыс јѣнмѣдѣм выло.

ВѢРЛѢЗЫСЈАС, СѢВЕТСА ДѢПУТАТЈАС — мијан војын угроза вѣрлѣзѣт план ѣрдѣдѣмљѣм. Тајѣ угрозаѣ кѣ

ло пырыс-пыр бѣрѣдны. Условѣјѣјас дај вын сы выло мијан ем тырмана.

Чорзѣдны кулак выло наступajtѣм, быѣ шѣктыны кулакѣс тыртѣм чорыд заданкѣ.

Став возмѣстѣмљѣм колхозној, беднякѣмљѣм, сѣреднякѣмљѣм массалыс советјас гѣгѣр, болшевиѣсткѣм партија чѣждѣдѣм улын, Крајком да Ѣком чѣкѣстѣмљѣм бѣжѣвѣмљѣм вѣчакыс сѣтѣм выло, вылѣ скѣвѣзѣмљѣм, ударној, хозрасчѣтној бригаадјас организујѣмљѣм сѣтны вѣрфронт вылын тыр вермѣм.

Вѣрлѣзан план 100 пр. выло пѣрдѣдѣмљѣм дај кыскѣмљѣм МАТЫССА ДѢКАДАМН тыртѣм вѣсна, курјасѣм выло вѣжѣм вѣсна, ставѣм вѣр штурмујѣтѣм!

Тыр вермѣм бѣстѣмљѣм тышкасам, пјатилетка колѣд вољѣ планјас тыртѣм вѣсна, социализм теѣм ѣдѣдѣм вѣсна, јѣнмѣдам СѢвет Сојузлыс дѣрјѣсан вын, јѣнмѣдам советјасѣс — пролетариѣтлыс дѣктатура нуѣдыс да классѣмљѣм социалистическѣм общество стрѣитѣс чорыд бѣжѣвѣм органијасѣс!

Комѣ областувса Исполнитѣльној Комѣтетлѣн Прѣзѣдиум.

Враг-кѣ оз сѣтчы—сіјѣс бѣрѣдѣны

Колхозникјас да гол-шѣркоѣдѣм олыс крестана корѣны кулак вѣрѣѣтель Кыѣевлы прѣмитны высшѣмљѣм мѣра наказѣмљѣм

Кѣбрѣса колхозникјас ставыс петѣсны вѣрѣ Шѣктѣны кулак Кыѣевѣс чорыда мыжѣныны

Кѣбрѣса „Красној зѣвѣзда“ колхозлѣн собрѣнѣм ѣндѣ: кулак Кыѣев колхозын јуралигѣн нуѣдѣс контрѣволюѣционнѣмљѣм уж, сіјѣмљѣм петкѣдѣс сѣмыјын:

- 1) муниѣс вѣрлѣзѣмљѣм паныд,
- 2) зѣбѣс вѣрлѣзѣмљѣм ужалан вын,
- 3) муниѣс паныд уравниловка бѣрѣдѣмљѣм,
- 4) торкалис колхозѣм мѣсјас ѣтувтѣм,
- 5) нуѣдѣс паныда уж колхозѣс организѣција да овмѣс боксан јѣнмѣдѣмљѣм,
- 6) јурнуѣдѣс паскыда сѣкт начкѣмљѣм,
- 7) шѣктѣс вѣрыс петны став колхозникѣсѣ.

Собрѣнѣм ѣтсѣгласѣн шуѣс: 1. вѣтлыны кулак Кыѣевѣс

Межѣдорѣса колхозничѣјас кулак вылаз калы вѣча ыстѣсны вѣрѣ ударној бригада

Межѣдорѣса „Гѣрд Партизан“ колхозын колхозничѣјаслѣн чѣкѣртчы-лѣмыс кулак Кыѣев вылазка јылыс собщѣнѣм кывѣдѣм бѣрын шуѣсны: партија вѣскѣдлѣм улын нуѣдам немѣритчѣна тыш кулакјаскѣд, став ужалан вын ыстам вѣрлѣзан программа выполнитѣны. Кулак Кыѣев вылазкалы вѣча ыстам вѣрѣ ударној бригада да сѣтам парти-

Кѣбрѣса колхозникјас ставыс петѣсны вѣрѣ

колхозыс да шѣктыны пролетарскѣмљѣм судлы Кыѣевлы прѣмитны высшѣмљѣм мѣра, показѣтельној суд вѣчѣмљѣм.

2. колхозјасыс пырыс-пыр весавны кулакјасѣс,

3. март 17 лунѣ став ужавны вермысјаслы петны вѣрѣ да ужавны тырвермѣм перјытѣз.

4. бѣрјыны колхозѣм вылѣ правлѣнѣм: І. С. Кыѣевѣс, М. Ѣ. Кыѣевѣс, І. М. Кыѣевѣс.

Став вын мобѣлизѣтѣмљѣм кулак выло чорыд наступљѣнѣм нуѣдѣмљѣм, лѣнѣнскѣмљѣм коммуниѣстическѣм партија вѣскѣдлѣмљѣм перјыны тыр вермѣм вѣрфронт вылын!

Собрѣнѣм вылын јуралыс—*Мѣтушина* Секретар—Кыѣев.

Куныбѣса колхозникјас шѣктѣны кулак

Кыѣевлы прѣмитны высшѣмљѣм мѣра

Рајѣвскѣмљѣм јортлыс сообщѣнѣм кулак Кыѣев вылазка јылыс кывѣдѣм бѣрын Куныб колхозса активлѣн собрѣнѣмљѣм шѣктѣ судѣбнѣмљѣм органијасѣс чорыда ѣ кажитны, Кыѣевѣс, высшѣмљѣм мѣра прѣмиттѣз. Организујѣтны 20 мортѣс кык бригада да вѣрѣ петны март 17-ѣд лунѣ.

Чуклѣмѣса колхозникјаслѣн вѣчакыс—перјыны тыр вермѣм

вѣрфронт вылын

Чуклѣмѣса „Војлаѣ“ колхозникјаслѣн собрѣнѣмљѣм шѣктѣ судѣбнѣмљѣм органијаслы кулак Кыѣевлы прѣмитны меѣса чорыд мѣра, показѣтельној суд вѣчѣмљѣм.

ВКП(б) ОК-лыс да Ыбѣса колхозникјаслыс чѣкѣстѣмљѣм выло да кулак Кыѣев вылазкалы вѣча бѣстѣм бѣрын ужавны ѣѣтчыд петавтѣг тыр вермѣм перјытѣз, кышѣдѣмљѣм ужлыс производѣтельностьс 50 прѣчѣнт мында.

Чуксалам Чуклѣмѣса мукѣд колхозјасѣс сѣрокѣмљѣм выполнитѣны вѣрлѣзан план.

Собрѣнѣм вылын јуралыс Сажѣн. Секретар Шујѣкѣдѣ.

Луз районын, турун кӱдӱс заготовитан решажуӱӱ районын, кӱдӱс заготовитӱмӱн позорнӱӱ ӱдӱас

Луз да Сыктыв районяс, кор тӱ кыпӱ- dad большевисткӱӱ ӱд турун кӱдӱс загото- витӱмӱн?

Большевисткӱӱ кӱмӱд кӱза нӱдӱ-
дӱмӱн турун кӱдӱм бостӱ вывгӱ
ыжыд места. Колӱ ӱлосуӱтны 70
еурс тонна ӱлос, кытчӱ мунас
унжыкыс кӱдӱм турун. Колӱ лӱ-
сӱдны Коми област пасталы тыр-
мымӱн турун кӱдӱсӱ ас област
пышкын. Сӱз-кӱ, тувсов кӱза кеж-
лӱ лӱсӱдчӱгӱн турун кӱдӱс лӱсӱ-
дӱм сулалӱ ӱтӱ меӱса ыжыд мо-
гӱн.

Турун кӱдӱсӱас заготовитӱмӱн
решажуӱӱ места бостӱны Луз
да Сыктыв районяс. Луз район
должӱн сетны област пасталы
колан кӱдӱсӱе ыжыкыс унжык.
Но Луз да Сыктыв районясӱн таӱ
ужсӱ вескыда лӱдӱма самоток вы-
лӱ. Турун кӱдӱс заготовитан уж
сувтӱдӱма вескыда угрӱза улӱ.
Турун кӱдӱс заготовитӱм куза
лыдпасӱас таӱӱ районясӱн вот
кушӱмӱе;

Луз районын: Колӱ заготовитны
вӱка кӱдӱс 2250 центнер, а заго-
товитӱма 124 центнер; клевер кӱ-
дӱс колӱ заготовитны 135 цент-
нер, а ӱнӱз ӱӱтӱ центнер абу
заготовитӱма.

Сыктыв районын: Вӱка кӱдӱс
колӱ заготовитны 150 центнер, а
заготовитӱма 14 центнер. Клевер
кӱдӱс заготовитӱма 7,5 центнер
— 14 центнер вестӱ.

Тащӱм-жӱ лока муно колхоз-
ясӱн турун кӱдӱс фондсӱ чукӱрт-
тӱмыс. Луз районса колхозясӱн
чукӱртӱма турун кӱдӱсӱ сӱмын-
жӱ 48 пр.

Тащӱм позорнӱӱ лыдпасӱас се-
тӱны Луз да Сыктыв районяс ту-
рун кӱдӱс заготовитӱм куза. Таӱӱ
районясӱн оз коӱсаы партиадӱн
индӱм строк кежлӱ, апрел 1 лун
кежлӱ, быд колхозын, сӱктын кӱ-
дӱс фондяс дагтӱм могыс.

Луз районын ӱекушӱма абу кы-
пӱдӱма колхозникяслыс актив-
ностсӱ кӱдӱс лӱсӱдӱм вылӱ. Тор-
ја колхозясӱн кулӱны варттӱм
клевер 20 га вылыс (Мутӱница) ӱ
ӱекушӱм мера ӱнӱз абу примӱтӱм-
ны кӱдӱс вартӱмсӱ ӱдӱдӱм мо-
гыс. Торја колхозясӱн заводӱтӱ-
маӱе-ӱн варттӱгыс клеверсӱ скӱт-
лы вердны.

Сыктыв районын кулакяс лӱдӱ-
маӱс сорнӱ, клевер јурас-пӱ кӱ-
дӱсӱе абу, а партиачекаясӱс дај
Ражкомыс оз кучкасны кулак агӱ-
таӱјаӱс жүгӱдӱм могыс.

Воӱз таӱ колтчыны оз поз. Луз
да Сыктыв районуса парторгани-
заӱјаӱаслы колӱ талунса-жӱ вӱч-
ны колана перелом кӱдӱс лӱсӱ-
дӱмын. Котырты колхозникясӱс,
гӱл-шӱркоӱа олысӱсӱс клевер
да вӱка вартӱм вылӱ, меӱ апрел
1 лун кежлӱ дагыны кӱдӱсӱс
дај вӱдӱны мукӱд районуса кол-
хозясӱс.

Пыр-жӱ перјыны кулакко-зажӱ-
точнӱӱ хожајствояслыс чорыд за-
даннӱӱас куза кӱдӱсӱс.

Лузса да Сыктывса ВКП(б) Рај-
комяс, обеспечӱтӱ кӱдӱс лӱсӱ-
дӱмын большевисткӱӱ ӱд.

Шојнаты районуса Рај- зо да Рајколхозсојуз кӱза кежлӱ лӱсӱдчӱм лӱдӱмаӱс самотоквылӱ ВКП(б) Рајком примӱт мера

Шојнатыса Рајзо да Рајколхозсо-
јуз 3-д большевисткӱӱ тувсов гӱ-
ра-кӱза кежлӱ лӱсӱдчӱмсӱ лӱдӱ-
маӱс самоток вылӱ. Агрӱпоход
бердӱ абу-на кутчыгӱлӱмаӱс, кор
вӱлӱ колӱ паскыда нӱдӱны феврал
тӱлысаы. Сӱктсӱветјас страхфонд-
яс чукӱртӱмаӱ сӱмын 20 пр; кӱ-
дӱс весалӱмјас сӱктјасын ӱтка
олысјас костын ез-на заводӱчтыс;
инвентар ремонт јуртӱм бердӱ кыз
вын кылхозыс ез-на кутчыс, сӱз-жӱ
сӱктјасын кушӱнечјасӱс абу выдӱ-
лӱтӱма; колхозясӱн кӱдӱс пыш-
кӱсса ресурсјасыс чукӱртӱм оз
мун.

ӱнӱз-на Рајзолӱн да Рајколхоз-
сојузлӱн шубмјасыс колыны каба-
ла вылын. Общественностлыс вын-
маннӱсӱ тувсов гӱра-кӱза гӱгӱр
абу мобӱлизујтӱма. Шојнаты Рајзо-
са агропунктын кулӱны колана
ӱгајас вес, кодсӱ важӱн-ӱн колӱ
раздӱны колхозјасӱ.

Мывдӱнса Рајзо ӱрӱдӱ кӱза кежлӱ лӱсӱдчӱм

Мывдӱн 12-III. Мывдӱнса Рајзо
ӱнӱз абу перестрӱтӱма асыс аппа-
ратсӱ. Уж оз тыдав. Олӱмыс ко-
лӱма. бӱрӱ. Гӱра-кӱза кампаннӱ
кежлӱ лӱсӱдчӱм лӱдӱма самоток
вылӱ. Конкретнӱӱ планяс тувсов
гора-кӱза кежлӱ абу лӱсӱдӱма.
Сӱктсӱветјаслы конкретнӱӱ индӱдјас
абу сетӱма. Рајон паста кык кол-
хозлы плансӱ вӱчӱма да конкрет-
нӱӱ индӱдјас бара-жӱ оз тыдав, мукӱ
колхозыс колдмаӱс плантӱг,
код кыз саммас сӱзӱ ӱ ужалас. Прӱ-
верка абу, местајас вылӱ рајзо
омӱла вӱдӱдӱ, оперативнӱӱ руко-
водство пыдӱдӱ—куш сорнӱ. Рајзоса
јуралыс Логӱнов мургӱ колхоз
правлӱннӱ шленјас вылӱ канцеляр-
скӱӱ улӱс вывсан, збыл вылӱ ачыс



Колхозчыча Каракчӱева Маргена (Во-
мынса колхозыс) бура скӱтвӱдӱмыс пре-
мирујтӱма 20 шӱрт дон промтовардӱн-

Тащӱм сама уждӱн Рајзо да Рај-
колхозсојуз оз вермыны обеспе-
читны тувсов гӱра-кӱза план тыртӱм,
оз-кӱ пырытӱм-пыр перестрӱитны
асыныс ужнысӱ. Шојнаты ВКП(б)
рајкомлы колӱ та вылӱ збылыс
вӱдӱдӱны. АТА

Кулак самӱн ужалӱмыс Кулӱмдӱнса рај- колхозсојузсӱ распусӱтӱма Кулӱмдӱнса урокјас тӱдвылӱ бостӱмӱн чор- ӱдӱны кос колхозјасӱс јонмӱдӱм могыс

Кулӱмдӱнса рајколхозсојуз асла-
с ужын ӱекушӱма ез коӱса партија
генералнӱӱ вӱз вӱсна. Кулак вылӱ
наступӱјтӱм чорӱдӱм пыдӱдӱ, кол-
хозникяслыс пырсодана активност-
сӱ колхозјасӱс јонмӱдӱм вылӱ да
вӱрлезан план тыртӱм вылӱ кыпӱ-
дӱм пыдӱдӱ—муӱс кулак индӱм
тујдӱ. Колхозјасӱс лӱсӱс самоток
вылӱ.

Рајколхозсојузыс вӱлӱ тӱдӱ, мыј
торја колхозјас јогдсӱдмаӱс кулак-
јасдӱн, но сӱдӱ олыс мӱрӱтчӱмдӱн ку-
лак вылазкајаскӱд, ез кыпӱд клас-
сӱвӱӱ бдӱтелностсӱ колхозникяслыс
кулаккӱд коӱсадӱм вылӱ.

Таӱ, кулак самӱн ужалӱмдӱн Ку-
лӱмдӱнса рајколхозсојуз воштӱс
торја колхозјасӱс кӱсӱдм выјдӱ.
Кулӱмдӱн районуса колхозникјас
ез вермыны бостны ырунӱдан
места вӱрфронт вылын, мыј вӱсна
Кулӱмдӱн район вӱрлеӱдӱмын колӱ
позорнӱӱ бӱжӱ.

Кулӱмдӱнса Рајколхозсојуз вес-
кыда игнорӱрујтӱс ВКП(б) ЦК-лыс
колхозјасӱс јонмӱдӱм куза шӱмсӱ.
Уна колхозјасын ӱдӱелӱца нӱдӱдӱны
ӱнӱз-на формалнӱӱја, обезлӱчка абу
бырӱдӱма, постојаннӱӱ бригадјас
организујтӱм оз-на мун.

Кулӱмдӱн районын емдӱс ӱ крепыд
быд боксаы примӱрнӱӱ, колхозјас
(Канаваса, Керчомјаса торја колхоз
јас) сӱмын рајколхозсојуз ез вӱт-
тӱд мукӱд колхозјасӱс најӱ больше-

висткӱӱ примӱрјас бӱрса.

Кулак самӱн ужалӱмыс Кулӱм-
дӱнса Рајколхозсојузсӱ Обколхоз-
сојуз правлӱннӱ распусӱтӱс.

Таӱӱ уроксӱ тӱдвылӱ бостӱмдӱн
Областуса став Рајколхозсојуз-
јаслы, меӱса-ӱн, Шојнаты, Јемдӱн,
Мывдӱн, Јӱва да Сыктывдӱн рајон-
јасын, колӱ кыпӱдны вӱвлытӱм кос
колхозјасӱс организӱја да кӱзај-
ственнӱӱ боксаы јонмӱдӱм могыс,
ВКП(б) ЦК-лыс феврал 4 лунса
шубмсӱ олӱмӱ пӱртӱм могыс.
Кыпӱдны классӱвӱӱ бдӱтелностсӱ
колхозникяслыс кулаккӱд коӱсадӱм
вылӱ да весавны пыр-жӱ маскӱрујт-
чӱмдӱн сӱјсӱм кулакјасӱс колхоз-
јасыс. Кыпӱдны чорыд кос вӱр-
лезан план тыртӱм могыс да кӱза
кежлӱ да сплав кежлӱ лӱсӱдчӱм
могыс.

100% вылӱ вӱрлезан план тыр-
тӱм, 100% вылӱ кӱза план тыртӱм
да ас кадын сплав ештӱдӱм колӱ
лоны бојевӱӱ лозунгјасдӱн колхоз-
никјасдӱн, а рајколхозсојузјаслы
колӱ лоны колхозјасдӱн большевик
самӱн вескӱдлысјасдӱн. Паскӱдчана
фронтдӱн кулак вылӱ наступӱјтӱмдӱн,
неммӱрӱтчӱтӱма оппортунистјаскӱд
кык фронт вылӱ коӱсадӱмдӱн—обес-
печӱтны колана ног колхозјасӱс
јонмӱдӱм да сы под вылын коӱса-
ны 1932-33 воын дорвыс коллекти-
визӱја нӱдӱдӱм могыс, кулакӱс,
кык классӱс бырӱдӱм могыс.

Апрел 1 лун кежлӱ дагыны кӱдӱсјас став култура куза

Кӱдӱсјас чукӱртӱм куза март 10-д лун кежлӱ сводка

Районјас	Чукӱртӱма кӱдӱсјас прӱцент лыдӱн:							
	Страх- фонд	Колхозјасын						лӱсӱд кӱза план
		верно- вӱј	шабдӱ	вӱка	кле- вер	кӱн- тус	Карту- пель	
Сыктывдӱн	68,2	61,1	100,0	80,8	50,0	79,0	73,2	17
Сыктыв	76,0	57,3	71,4	55,7	42,8	2,5	72,4	4
Луз	50,9	38,8	72,0	42,5	47,6	—	—	23
Јемдӱн	46,2	49,1	100,0	43,8	—	25,0	—	5
Удӱра	92,1	61,8	—	10,0	—	—	54,3	10
Шојнаты	81,5	50,2	100,0	11,3	—	30,7	62,2	22
Кулӱмдӱн	63,6	43,8	100,0	70,6	0,0	—	51,7	65
Јӱва	23,1	172,3	—	—	—	—	—	5
Устӱдылма	94,2	91,5	—	—	—	—	—	7
Мывдӱн	65,0	15,1	—	—	—	—	—	3
Област паста	62,4	55,6	98,6	54,0	46,2	31,0	40,1	

Көза кежлө лөсөдчигөн—лөсөдчыны ыжыд урожај бостом могыс

Косасны ыжыд урожај вөсна

Агро да зоотехника виґму овмөсө чорыда суйөмөн ыжыд урожај вөсна косасөм—сулалө өтi основнөј моґөн колхозјас да совхозјас воґын большевiстскөј којмөд көза кежлө лөсөдчигөн да көзасө нубдiгөн.

Көза план тыртөм, лыд боксаан тырмымөн көјдыс му выло кожалөм абу тырмымөн. Колө көза плансө тыртны не сөмын лыд боксаан, но i качество боксаан, медь получитны муывыс поґана медса ыжыд урожај. Колө гөрны да агсааны мусө сiґ, медь муыс ез тыр јөнјасөн да навдаөн, а медь быдмiс көзөм көјдысөс ыжыд урожаја культура.

Медса воґ бырөдны обезличка

Ыжыд урожај вөсна косасөмын медьжыд места бостө обезличка бырөдөм. Обезличка ем враг колхозлөн. Обезличка бырөдтөм понда му участокјасыс iзормөны, оз сетны колана мында урожај. Обезличка бырөдтөг көза участок вестас некод оз отвечайт, сы вөсна некодлы абу моґ бура участоксө дөґөрiтөм. Сы вөсна муыс сетө урожајсө сөмын жынсө либө ешажык.

Постояннөј бригадас организуйтөмөн, бригадалы торја участокјас во гөґөр кежлө прикрепитөмөн, воөм прөдукта сертi бригадалы лунуж лыдсө пасјалөмөн—лобь бырөдөма обезличка көза участокјасыс. Таґи кыптө производственнөј активностыс колхозникјаслөн. Бригадакор сылы аслыс, аслас отвественност улө лөбь сетөма участок, кор сiґө төдө, мыј получитас лунуж лыдсө воөм прөдукция сертi—секь бригада збылыс серјознөја пондас косасны ыжыд качество вөсна, а тасаґ—ыжыд урожај вөсна.

Урожај јона сулалө көјдыс саын да мусө дөґөрiтөм саын кушөм везкалө көјдысөн ве-

савтөг көзөмөн—вермас сөмын јогь быдмыны. Сы вөсна өнiсаґ-жө колө дастыны көјдысө: весавны, бура дөґөрiтны медь оз шык, чужтавны—медь вөли төдан кушөма чужө көјдысөс.

Сiґ-жөј мусө небыдөдөм саын да вынедөдөм саын урожајылөн воөмыс. Төлезнаөн-кө колалан мусө гөриґад—сөшөм i урожај лөбь. Бура мусө небыдөдөмөн—бурь i урожај лөбь.

Косасны чорыда му вынедөдөм могыс. Колан ар уна колхозјасын кујөдјассө абу петкөдөмаде му вылас. Но мусө кујөдавтог көзны ферт оз поґ. Сы вөсна колө өнiсаґ-жө бостөны колхозјасын кујөд петкөдөм выло. Оз поґ сiґтыны кујөдсө картајасын, кор муыс колө кујөдтөм.

Косасны агротехникаөн ладејтөм могыс

Ферт ыжыд урожај вөсна косасөмын агротехникаөн ладејтөм бостас основнөј места. Бурь көјдыс лөсөдөм, мусө бура вынедөдөм, бура небыдөдөм, јогь бырөдөм оз вермыны мунны агротехника төдмавтөг. Сы вөсна колө өнi, постояннөј бригадас организуйтөмөс агротехника велөдан ужсө вужөдны бригадасө. Велөдны торја бригадасын сiґө культурајассө воөбитан техника, кушөм культурајас лөи прикрепиталөма бригадалы. Сiґ-жөј мукөд бригадасын: скөтвиґејас, стрөйтчысјас костын велөдны сөшөм техника, кушөм ужь вылын ужалө бригадаыс. Медь-ын скөтвиґејас костын колө чорыда сувтөдны зоотехника велөдан ужь, медь кажөдөј скөтница вөли специалiстөн скөтсө дөґөрiтөм куза—мөс лыстөм сөдтөм куза.

Медьса чорыдь воропөн колхозјасөс јонмөдөмын, колхозјасөн ужь организуйтөм куза, фельщина пол-

Кызи бостны виґјасыс уна бурь турун

Виґь вылыс уна бурь турун бостөм вөсна косасөм—ем социалiстiчскөј скөтвиґөм паскөдөм да бурь мөдөм вөсна косасөм. Сөмын өнi-ја кадөз уна турун бостөм могыс косасөмыс ез вөв, сы вөсна i ґескавлөны торја колхозјас турун-ыс. Поґө вескыда шуны, мыј өнөз виґјас бурь мөдөм могыс пош-тi некушөм кось ез мун. Колхозјас бостөны виґь вылыс сы мында урожај, мыј сетыштас ачыс виґыс.

Ферт колтычыны воґө ташөм самоток вылад оз поґ. Öнi колө косасны качество вөсна. Медь виґыс сетыс уна дај бурь турун. Прикрепитны бригадаслы виґь

участокјас

Виґь вылыс ыжыд урожај бостөм могыс косасөмын медьса воґ колө бырөдны обезличка. Сы могыс колө колхозјасын организуйтөм постояннөј бригадаслы прикрепитавны виґь участокјассө. Таґи торја бригадалы торја виґь участокјас сетөмөн (өнiсаґ-жө) бригада пондас төждысны виґсө бурь мөдөм могыс. Ферт виґь участкаыс, бри-

ноја нубдөм куза партијалыс iндөд-јассө олөмө пөртөмын, агро-техника төдмалөм под вылын ыжыд урожај вөсна косасөмын—лобь социалiстiчскөј ордьысөм.

Социалiстiчскөј ордьысөм медьса выло кыпөдө збој лунсө колхозникјасыс, производственнөј активностсө да инициативасө колхознөј ыжыд дохода көзајство стрөйтөмын. Сы вөсна, көза кежлө лөсөдчөм могыс Көрткерөсса колхозникјасыс социалiстiчскөј ордьысөм выло чукөдөмсө колө вайөдны быд колхоззө да организуйтавны колхозјасын сiґ-жө ордьысөм под вылын большевiстскөј өдөн көза кежлө лөсөдчөм—ыжыд урожај вөсна косасөм.

далы прикрепитөмөн, колө урчiтны, уна-ө колө бостны сiґө участо-ыс урожај. Сы сертi i пасјыны лунуж лыдь бригадалы. Ферт уре-жајсө бостөм бөрын окончателнө-ја лунуж лыдсө уточнитөмөн. Шу-ам: Попов јорт бригадалы лөи тор-јөдөма виґь участок 30 га. Контрольнөј лыдпас урожај куза, шуам, быд гаыс 20 центнерөн, ставыс 600 центнер. Сiґө виґсө бурь мөдөмыс да турун пунктөмыс, шуам, бригадалы урчiтiсны сетны 270 лунуж, јеслi урожајсө сетас стө-тамында. Но өд виґсө бурь мөдөмөн поґө урожајсө сөдтыны! Сы вөсна, јеслi бригада виґсө бурь мөдiс (агсалис, весалис јогыс, кусти-јасыс да с. в.) да урожајсө сетис унжык, шуам, 700 центнер, секь i лунужлыдсө колө сөдтыны, уро-жај сөдөм сертi. Јеслi бригада-ез виґөдды виґсө бурь мөдөм да весалөм могыс да урожајсө сетис ешажык урчiтөм сертi—секь i лунсужлыдсө колө чiнтыны, урожај чiнөм сертi.

Бригадасөн косасны виґь бурь мөдөм могыс

Виґь участокјассө колө прикрепитавны өнiсаґ-жө, медь бригада вер-мiс аслас виґь участок вылын нубдө-ны тулыснас, ас кадын, виґь бурь мөдан мероприятејас. Кушөм уж-јас колө нуны виґсө бурь мөдөм могыс торја участкасын, колө сөгласуйтны агрономјаскөд.

Öнi колө серјознөја бостөныны виґјас бурь мөдөм выло. Комi об-ластын виґь ем уна, сөмын колө најөс бурь мөдны.

Тани ыжыд отсөг колө агроном-јассаґ, медь торја виґь участкасын нуны сөшөм мероприятејас, кодi-бы збылыс кыпөдiс урожајсө.

ґзас вольөс вежам трунда вольөсөн

Таво көрым тырмытөм понда лөи ґескалөм вольөсыс. Војдөр-кө ґзас мунлис вольөс улө, таво лөи виґны скөт көрым выло, нөшта i воґө выло ковмас ґзассө пуктыны көрым выло, сiґ-кө ґзас вольөс пыфдi колө корены мукөд торь. Вольөстөг скөтсө виґны оз поґ. Лыс вольөс бара-жө рекомендуйтны оз шогмы. Öтiк-кө оз сет не-быд куланiн скөтлы, мөд-кө оз ас пiјас бость васө, та вөсна картајас лөдны васөдөс дај кујөдыс артмө бөрја сорт качества. Оз дыр сiґмы лыс кујөдыс, сесеа гөригөн лөк суныс.

Бурь вольөс поґө перјыны нур-јасыс, запасјас помаслытөм, матын быд өктөсө. Сiґ-кө колө пуктыны моґөн 1932 во выло перјыны тыр-мымөн торф-трунда вольөс выло. Торф перјыны буржык iчөтжык местајас вылыс сiґөн, мыј ғырыс нурјассө колө јона костыныс. Та-во вылын вольөс выло торфсө лөбь перјыны костытөм нурјасыс, такөд шөш көвмас нубдны ужсө нур костөм куза, медьм воґө выло лө-сөдны местасө.

Вольөс выло перјыны торфсө бур-жык вылыс нурјасыс, көн быдмө омөлик поґөм да паскалө нищ. Ферт поґө перјыны мукөд нур-јасыс, сөмын качествас торфые-

лөн улынжык. Перјыны буржык вы-лысса слөј торфлыс, код абу-на јона өсiмөма. Ғырыс качествасын, көн бура пунктөма ужсө да костө-ма нурсө сөс перјөны вундөмөн 1,5 метр кызтаөз, нөшта улысса слөјјасыс оз-нын шогмыны вольөс выло, мунөны удобреннө да лон-төм выло. Торф перјөм јуксө сөшөм ужјас выло: 1) вундөм, 2) костөм да 3) дрөбитөм.

1. Вундөм-вырезка вөчөсө прөс-төј көрт зырјөн, торја плiткајасөн, ыжтанас 3×2,5×8 вершөк. Бур-жык перјыны вөсiджык плiтаөн рекыдөнжык космө. Перјыныс колө пластогнас, а оз жужтаногыс, медь оз жугавлы, заводитныс колө өтiк местасаґ да сiґ воґө нубдныс, медьм лөк сурө нурсө не гөдјав-ны да воґө выло сөктөдны ужсө.

Торфјанөј плiтајас перјөм бөр-тi колө костыны поснiдiк клет-кајасө течөмөн, вежон кык, кујiм бөрын течны ғырысжык клеткајас-сө, ферт, колө вөчны поводда сер-тi. Мiјан условiјөдөн кор нурјас костытөмсө, колө торф плiткајас-сө костыны сырсајас вылын, либө пошјасыс сырсајас выло вөчалөм жажјас вылын, 25-30 лун бөрын торф iдрасө торја штабелјасө те-чөмөн либө течены вевт улө, медь виґын лөк васөд поводфае. Кос-

төм кирпiч ас пiјас бостө уна ва, сiґөн колө виґны косiнын. Наровнө вөчөм жажјас оз ков виґны тыр-төг, колө костыны во чөж, весiґ төвјасын. Төлын перјөм плiткајас төлалөны да тувсов шондiја лун-јасө регыдөн космөны. Плiтајасын влажност колө лоны не унжык 36 пр-ыс.

3) Костөм плiтајас вайавсөны скөт картајас өнө-Вольсаны зонь плiтајасөн оз шогмы, колө плiта-јассө дрөбитны поснi торпырiґ вы-ло. Поґө лезны вартан машина пыр, сөмын тан колө вiтчiсны, ме-дым машина пiјө ез вескавны кын торјас, вермас машина жугавны. Сiґ-кө вартан машина пыр буржык лезны көздөдтөз. дрөбитөм плiта-торфјас колө виґны помещеньөн, медьм виґны ваыс, зерјас вермасны шыкөдны.

Скөт-кө картајас вылын сулалө домавтөг трунда вольөс скөт кок-улыс оз iдрасы, сөмын вольөс ва-чөм бөртi бара сы выло вольсасө 5-7 сантiметр кызтаөн. Кор скөт-нөј дворјасыс вольөсыс iдрасө быд лун, сек торф вольсасө вөснi слө-јөн. медьм бырөдны сөмын сыр-остсө.

Кось вольөс өтi скөт јурө сугкi вылын колө: мөслы 5 кг., вөвлы—4 кг., өшлы да порелы 1 кг. Војвыв условiјын ковмас кось торф вольөс заптыны вөтөгөр кежлө: мөслы—1000—1200 кг., вөвлы—

800—1000 кг., поснi скөтлы—300—350 кг. Öтi кубическөј метрыс-артмө көс вольөс—100-125 кг. Сiґ-кө, быд колхоз көкнiда вермас та-сертi артавны уна-ө колө перјыны торфсө. Бура костөм торфјанөј вольөс зев уна ас пiјас бостө васө, өтi килограмм вольөс бостө—12-15 кг. Буракө торфөн вольсавны кар-та вывјасын лөбь пыр кос. Та кын-чi торф ас пiјас бостө ковтөм лөк газјассө i весалө картајасыс сы-нөдсө. Бурь мiча сынөд (воздух) медьса колантор быдөдны. Торф-вольөс нөшта сетө бурь кујөд, ка-чествонас буржык ґзас кујөдыс.

Өнөз-кө егь бура виґөдө торф-выло, егь нiдi заптыслөј, колө та-во вылын, 1932 во, та бердө збы-лыс кутчiсны, медьм ас хоґајство-нымсө нөшта бурь мөдны: 1) обес-печитны гiґiјеническөј состојаньдсө скөтнөј дворјасын, бурь мөдны ка-чествосө да производительносө-скөтлыс; 2) ґзас вольөс—вежны торфөн медьм ґзасөсө виґны көрым-выло скөтлыс; 3) сетны мујас вы-ло бурь качествокујөд. Ставыс та-јө колана буртор да i вермана вөчан тор. Колө быд колхозлыс аслас производственнөј планјасө-сујны торф перјөм да нөртөм олөмө.

Ж. С.

Отв. редактор д. ҒЕҒЕГОВ.